

Skladateljski rad Mo. Anđelka Milanovića

Anđelko Klobučar, Zagreb

Skladateljski rad o. Anđelka Milanovića namijenjen je, možemo ustvrditi, strogo liturgijskoj glazbi. Svrstati ga možemo u tri skupine: moteti, zbarski i pučki napjevi te obradbe gregorijanskog korala.

Moteti ukazuju na znalačko vladanje harmonijskim i polifonim slogom. Dionice zbora su izrazito pjevne i samostalno razvijene za izvedbu crkvenih zborova, a pratnja orgulja (ukoliko nisu djela namijenjena zboru a cappella) posve samostalna koja sa zborom ostvaruje puniju zvučnost u svim dinamičkim naznakama.

Zbarske skladbe namijenjene široj glazbenoj liturgijskoj praksi (prvenstveno litanije kao i višeglasni himnički oblici) odlikuju se jednostavnošću dvoglasnoga ili višeglasnog sloga, izrazito su pjevne i pristupačne amaterskim zborovima.

Napjevi psalmodijskog tipa kao i oni namijenjeni puku obuhvaćaju najveći dio skladateljeva opusa. To su, osim psalama, zazivi "Aleluja" i pjesme namijenjene pučkom pjevanju. Težnja skladatelja da svojim jednostavnim glazbenim izrazom omogući puku sudjelovanje u liturgijskom pjevanju posve je ostvarena.

U spomenutim glazbenim vrstama ostvario je svoj izraz dijatonskim harmonijskim sredstvima, no nije izbjegavao niti blage kromatske postupke.

Obradbe gregorijanskog korala su dvovrsne. Prva skupina obradbi odnosi se na prilagodbu gregorijanskih napjeva hrvatskom tekstu (u nekadašnjim i novopriredjenim liturgijskim priručnicima). Značajnije su, međutim, harmonizacije gregorijanskog korala, jer su u varijabilnom tro-i četveroglasnom slogu sačuvane modalne značajke napjeva.

Uz ovaj opsežni repertoar duhovne glazbe ne smiju se zaboraviti i njegove obradbe dalmatinskih popjevaka za različite zborne sastave koje odišu izvornom zvučnošću, tipičnom tamošnjem pučkom muziciranju.

Može se zaključiti, da su sva njegova ostvarenja izašla iz potrebe sredine u kojoj je djelovao. No zato ništa nije manja njegova značajnost za našu crkvenu glazbu. Svojim je djelima, pa i onim najmanjima, pridonio da uprisutni nove ideje u crkvenoj glazbi, ideje koje je potakao II. vatikanski sabor.

Djelovanje Mo. Anđelka Milanovića na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu

Miroslav Martinjak, Zagreb

Nakon smrti *mo. Albe Vidakovića* Zagrebačka nadbiskupija nije imala prikladnu osobu da zamijeni spomenutoga vrsnog crkvenog glazbenika. Na sjednici vijeća KBF koja je održana 24. IV. 1964. jednoglasno je prihvaćen prijedlog da *mo. Anđelko Milanović* bude predstojnik *Instituta za crkvenu glazbu* u Zagrebu i da predaje na KBF. Poslan je dopis franjevačkoj provinciji s molbom da pozitivno riješi to imenovanje. Oduvijek dobra suradnja Zagrebačke nadbiskupije i franjevačkog reda još se jednom obistinila tako da je na sjednici Provincijalata 17. VII. 1964. prihvaćeno da *mo. Anđelko Milanović* predaje glazbu na KBF u Zagrebu. Tako je pokojni *Albe Vidaković* dobio nasljednika u osobi *Anđelka Milanovića* koji će mnogim naraštajima svećenika tumačiti kako treba njegovati i izvoditi svete liturgijske napjeve. Premda taj predmet na fakultetu nije lako predavati radi premalog predznanja studenata a djelomično i interesa, pokojni *Maestro* znao je slušače zainteresirati pa i temama izvan predviđenog programa te je slušačima ostao u lijepim uspomenuama ne samo kao predavač već kao i dobar čovjek. Želim istaći posebnu vrlinu pokojnog *Maestra* koje će se sjetiti mnogi njegovi studenti. Kad smo ga susretali na hodnicima, u gradu, u predavaonici, svojim vedrim i optimističkim pogledom odmah bi nas raspoložio. Tako jednom prilikom jedan student reče: "Tog čovjeka nikada ne možeš sresti neraspoložen". Doista je tako bilo. Bavio se plemenitom umjetnošću i plemenitost je zračio iz sebe. Ta je vrlina na poseban način djelovala na nas studente.

Neumoran je bio u tumačenju prave vrijednosti liturgijske glazbe i njezine zadaće u formiranju svećenika, vjernika i vjermičkih zajednica. Svojim zvonkim glasom poučavao je svoje studente kako treba izvoditi svećeničke recitative i druge napjeve koji su u liturgijskoj službi. Što se tiče samog programa predavanja tu je slijedio svoga predšasnika *Vidakovića* koji je i uskladio program predavanja sa zahtjevima liturgijske obnove i dokumentima II. vatikanskog sabora o svetoj glazbi. Tako je tijekom IX semestara liturgijske glazbe svaki student mogao dobiti veliko informativno, a i praktično znanje koje će moći kasnije u svom radu dobro koristiti. Premda je već polako koralno pjevanje počelo iščezavati iz naših crkava pokojni *mo. Milanović* neprestano je naglašavao vrijednost, neprolaznu vrijednost toga pjevanja i gotovo je molio studente, buduće svećenike, da ne odbace samo tako tu vrijednu baštinu sveopće Crkve. Svakako treba istaknuti da je bio vrstan poznavatelj gregorijanskog pjevanja, možda i najbolji kod nas. Tako su studenti odmah uočavali da je pred njima čovjek velikoga teoretskog i praktičnog znanja.

Vjerujem da je svojom stručnošću i autoritetom u mnogima poticao zauzetost da promiču i njeguju pravu i svetu liturgijsku glazbu dostojnu svetoga crkvenog hrama. Mnogima je ostao u lijepoj uspomeni i na tom području njegova neumorna i dosljedna rada.